

KSIĄDZ INFUŁAT NIKODEM EDWIN MĘDLEWSKI (1892-1967). ŚLĄZAK W SŁUŻBIE ARCHIDIECEZJI POZNAŃSKIEJ

Ksiądz infułat Nikodem Edwin Mędlewski pochodził z Górnego Śląska, ale swe życie kapłańskie związał z Wielkopolską. Urodził się w Molnej, 6 marca 1892 roku, jako najmłodszy syn nauczyciela Nikodema Mędlewskiego i Florentyny z domu Smyłów. Ojciec zmarł, gdy Nikodem miał 4 lata. Zapewne trudna sytuacja finansowa rodziny spowodowała, że Nikodem opuścił matkę i zamieszkał na kilkanaście u swego ojca chrzestnego, księdza radcy i dziekana Wiktora Mędlewskiego, ówczesnego proboszcza w Parkowie koło Obornik Wielkopolskich. Po maturze, zdanej w 1912 roku w Królewskiej Hucie, powrócił do Wielkopolski. Po roku pracy w banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, podjął decyzję o wstąpieniu do seminarium duchownego.

Wybuch I wojny światowej przerwał pierwszy rok studiów seminaryjnych. W 1915 roku został powołany do wojska. Walczył zarówno na froncie francuskim, jak i na ziemiach rosyjskich. Latem 1918 roku otrzymał stopień podporucznika i został dowódcą kompanii. Choroba i koniec wojny umożliwiły kontynuację przerwanej nauki na studiach teologicznych. Po otrzymaniu święceń kapłańskich, 11 marca 1922 roku, objął stanowisko wikariusza przy archikatedrze poznańskiej i II sekretarzem Ordynariatu Arcybiskupiego. Wkrótce kardynał Edmund Dalbor powołał go na swego kapelana i sekretarza, zwalniając z obowiązków wikariuszowskich. Funkcję sekretarza pełnił przez osiem lat u boku dwóch kolejnych kardynałów, prymasów Polski. Stanowisko kapelana sprawował do 1932 roku.

W 1929 roku rozpoczął specjalizację naukową na Uniwersytecie Warszawskim, ukończoną obroną doktoratu w 1932 roku. W międzyczasie prymas August Hlond uzyskał dla niego godność papieską tajnego szambelana.

1 lipca 1932 roku otrzymał probostwo w Gostyniu, z ponad ośmioma tysiącami parafian. Patronat nad kościołem należał wówczas do czterech rodzin ziemskich. Jednym z nich był Edward Potworowski (bliski znajomy prymasa Augusta Hlonda), właściciel majątku w Goli, który udzielał

się w różnych organizacjach chrześcijańskich, między innymi w Akcji Katolickiej. Jako nowy proboszcz ksiądz Mędlewski szybko włączył się w życie religijne i społeczne Gostynia. W listopadzie 1932 roku odnowiono Męską Konferencję św. Wincentego à Paulo. Do zadań powołanego towarzystwa należała opieka nad ubogimi i potrzebującymi, rozpowszechnianie dobrych pism i książek oraz dobroczynność. W 1934 roku Ksiądz Mędlewski swoim patronatem objął Święto Akcji Katolickiej. Funkcję gostyńskiego proboszcza pełnił ksiądz Nikodem dwa i pół roku. Brak informacji, czy sam starał się o przeniesienie, czy inicjatywa ta należała do kardynała Hlonda.

Pod koniec 1934 roku Mędlewski otrzymał nominację na kanonika gremialnego kapituły katedralnej w Poznaniu. Niedługo po tym powierzono mu stanowisko referenta w Kurii Arcybiskupiej, a w następnym roku referenta arcybiskupiego dla majątkowych spraw seminaryjnych, czyli administracji majątków, gdzie dochody przeznaczone były całkowicie na utrzymanie seminariów duchownych w Gnieźnie i Poznaniu. Zadanie to nie należało do łatwych, gdyż majątki seminaryjne były obciążone długami. W 1937 roku Mędlewski otrzymał nominację na kanonika teologa w kapitule metropolitarnej i na kaznodzieję w katedrze poznańskiej.

Po klęsce wrześniowej 1939 roku udał się przez Rumunię do Rzymu, a następnie do Anglii. W Glasgow, w centrum polskiego szkolnictwa w Wielkiej Brytanii, objął funkcję kierownika bursy i prefekta gimnazjów, liceum ogólnokształcącego i handlowego, poza tym prowadził rekolekcje dla polskiej ludności wojskowej i cywilnej oraz dla młodzieży, głosił kazania i odprawiał nabożeństwa z różnych polskich okazji w miejscowej katedrze lub w kościołach angielskich z różnych polskich okazji. Między innymi po tragicznej śmierci generała Władysława Sikorskiego w lipcu 1943 roku to właśnie ksiądz Nikodem Mędlewski odprawił mszę żałobną i wygłosił kazanie w katedrze św. Andrzeja w Glasgow.

Po zakończeniu wojny wrócił do Polski w 1946 roku. W tym też roku otrzymał najwyższą godność w kapitule katedry poznańskiej – prałatury-prepozytury. Po tym był prezesem i delegatem biskupim w Komitecie Odbudowy Ostrowa Tumskiego w Poznaniu, a później delegatem kapituły w Komisji Doradczej przy Komitecie Odbudowy Katedry. Sprawował funkcję sędziego prosynodalnego, następnie egzaminatora prosynodalnego, moderatora Związku Sodalicji Mariańskich Archidiecezji Poznańskiej, wykładowcy homiletyki. W 1950 roku został członkiem Rady Liturgicznej. W 1954 roku arcybiskup Walenty Dymek nadał mu tytuł profesora Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu.

Jako przewodniczący trybunału procesu beatyfikacyjnego sługi Bożego Edmunda Bojanowskiego. Systematycznie zwoływał posiedzenia (w 1960 roku miała miejsce ostatnia sesja tego procesu) Ksiądz Mędlewski znalazł się też w składzie Komitetu Obchodów Tysiąclecia Chrześcijaństwa w Archidiecezji Poznańskiej. Zaprzyjaźniony jeszcze z czasów gostyńskich z prałatem Ludwikiem Bielerzewskim, dyrektorem Księgarni św. Wojciecha, Mędlewski przez ostatnie dwa lata życia związał się ściśle z tą instytucją. W 1966 roku został przewodniczącym Rady Nadzorczej Księgarni św. Wojciecha i pełnił tę funkcję do końca życia. Działalność księdza Mędlewskiego znalazła uznanie władzy duchownej. Oprócz już wcześniej wymienionych stanowisk i odznaczeń kościelnych otrzymał w 1955 roku godność prałata domowego, a w 1959 roku protonotariusza apostolskiego (infułata).

Zmarł 15 października 1967 roku. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 18 października w katedrze poznańskiej pod przewodnictwem arcybiskupa Antoniego Baraniaka. W pogrzebie wzięło udział około 400 księży, co niewątpliwie było wyrazem powszechnego szacunku. Zmarły został pochowany w katedrze poznańskiej, dołączając do spoczywających tam zasłużonych prałatów i kanoników kapituły katedralnej poznańskiej.